

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

14. oktober 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets grundnotat vedrørende Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale udvalg og Regionsudvalget om en informations- og Kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union (KOM(2002)350).

P. B. Orskov

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale udvalg og Regionsudvalget om en informations- og Kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union (KOM(2002)350).

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Nyt notat

11. oktober 2002

1. Baggrund

I meddelelsen om nye rammer for samarbejde om aktiviteter vedrørende Informations- og kommunikationspolitikken i Den Europæiske Union (KOM(2001)354 endelig) opfordrede Kommissionen de øvrige EU-institutioner og –organer samt medlemsstaterne til at forene deres bestræbelser for at gennemføre forbedringer af informations- og kommunikationspolitikken. Kommissionen foreslog et nyt interinstitutionelt samarbejde for at udarbejde og gennemføre en egentlig informations- og kommunikationsstrategi. Kommissionens hensigt er at skabe en informations- og kommunikationsstrategi for EU, som er global og sammenhængende, og som kan give en bedre forståelse for EU's eksistens og rolle.

Kommissionens forslag var en følge af en anmodning fra Det Europæiske Råd (DER) i Helsingfors i december 1999 til Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet om at forene deres bestræbelser på at formidle samordnet bred information om Unionen, ved navnlig at gøre bedst mulig brug af de forhåndenværende ressourcer. Kommissionen blev opfordret til at ”foretage en generel undersøgelse af Unionens informationspolitik, herunder hvordan koordineringen med informationskontorerne i medlemsstaterne og forbindelserne til de nationale informationskontorer kan forbedres”.

Kommissionen henviser til, at stats- og regeringscheferne derved har erkendt at for at gøre de europæiske institutioner mere vedkommende for borgerne, er det nødvendigt med en samordnet indsats fra både institutionernes og medlemslandenes side. Det er Kommissionens opfattelse, at den mangel på forståelse og interesse for EU, som er karakteristisk for store dele af den europæiske befolkning i høj grad skyldes den komplicerede europæiske proces og manglen på en egentlig informations- og kommunikationspolitik for EU. Dette gør sig gældende både, hvad angår de europæiske institutioner og medlemsstaterne.

I hvidbogen om nye styreformer (KOM(2001) 428 endelig) konstaterede Kommissionen, at en egentlig informations- og kommunikationspolitik var det første nødvendige strategiske skridt for at udvikle bedre styre-

former i EU. ”Institutionerne skal være mere åbne i deres arbejde. De skal sammen med medlemsstaterne aktivt oplyse om, hvad EU foretager sig, og hvilke beslutninger der træffes. De skal bruge et sprog, som er tilgængeligt og forståeligt for den brede befolkning. Det er særligt vigtigt for at skabe større tillid til forholdsvis komplekse institutioner”.

Kommissionen har på denne baggrund udarbejdet forslag til udvikling af en samordnet informationsstrategi omkring EU's hovedtemaer. Denne nye fælles tilgang skal ifølge Kommissionen føre til øget synergi mellem parternes respektive midler.

Grundet opgavens omfang og begrænsningen i de eksisterende midler foreslår Kommissionen en moderat og gradvis tilgang baseret på følgende:

- EU's evne til at udarbejde og udsende budskaber, der er velformulerede og målrettede efter de forskellige prioriterede informationstemaer.
- Et frivilligt og operationelt partnerskab med medlemsstaterne, der giver mulighed for at udvikle en egentlig synergi mellem medlemsstaternes strukturer og kapacitet og EU's tiltag.

2. Indhold

Denne meddelelse om en informations- og kommunikationsstrategi for EU skal ifølge Kommissionen ses i forlængelse af diskussionen om udvikling af bedre styreformer i EU. Kommissionen erklærer, at formålet med den nye strategi er at bevidstgøre, bekæmpe uvidenhed og ligegyldighed for derved at skabe et mere solidt grundlag for en bedre forvaltning af de offentlige anliggender.

Kommissionen lægger vægt på, at kommunikationen fra EU i den henseende ikke kan begrænses til blot at udsende neutrale oplysninger. Derimod mener Kommissionen, at kommunikationen skal være mere meningsgivende, fremhæve EU's indsats og politik samt fremkalde en dialog blandt de nationale offentlige meningsdannere for derigennem at inddrage borgerne i debatten om Europa. EU skal således ifølge Kommissionen udvikle en mere pædagogisk fremstilling af sin rolle og sine opgaver for at leve op til kravet om bedre forvaltning.

Kommissionen finder, at dette primært bør komme til udtryk på to niveauer:

- gennem generel information, der øger bevidstheden om EU's eksistens og legitimitet med fokus på EU's image og rolle.

- gennem EU's store projekter og udfordringer, som de europæiske institutioner skal omsætte til prioriterede informationstemaer inden for rammerne af PRINCE-programmet (informationsprogram for borgerne i EU) i overensstemmelse med den nye interinstitutionelle ramme.

Fælles referenceramme:

For at sikre systematik og sammenhæng i en ny informations- og kommunikationsstrategi mener Kommissionen, at det er nødvendigt med en overordnet fælles referenceramme for alle institutionerne. Denne fælles referenceramme skal danne grundlag for udarbejdelsen af et sæt af budskaber for hver eneste af EU's vigtigste politikker. Til håndtering af EU's budskaber, mener Kommissionen, at der skal udvikles en "ledetråd" omkring overordnede og ensartede begreber, der klart fastslår EU's eksistensberettigelse og giver institutionerne og medlemsstaterne en tematisk referenceramme for den praktiske implementering af informationspolitikken gennem en sammenhængende udsendelse af budskaber.

Grundlæggende værdier:

Kommissionen peger i meddelelsen på, at ledetråden skal omsættes til konkrete budskaber, der er forståelige for borgerne. Det kræver, at den tilpasses de værdier, som karakteriserer EU's hovedmål. Kommissionen mener, at disse værdier implicit skal fremgå i en informationsstrategi og være knyttet til de konkrete mål for EU's aktiviteter.

Temaer og budskaber:

For at sikre sammenhæng er de hovedtemaer, som Kommissionen foreslår, baseret på EU's politiske prioriteter i de kommende år og falder ind under de fire strategiske hovedmål, som Kommissionen fastsatte i begyndelsen af sin embedsperiode og som fremgår af Kommissionens årlige politikstrategi. Kommissionen har tidligere fastsat tre prioriterede informationstemaer, nemlig 1) *udvidelsen*, 2) *EU's fremtid* og 3) *et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed*. Derudover ønsker Kommissionen at tilføje et fjerde tema, *EU's rolle i verden*, herunder FUSP/ESDP.

Kommissionen påpeger i meddelelsen, at udviklingen af et europæisk sæt af budskaber om de store informationstemaer kræver en grundig analyse af den offentlige opinion i medlemsstaterne. Kommissionen peger i den forbindelse på Eurobarometer, som vil kunne foretage en sådan evaluering. Derudover ønsker Kommissionen at udvikle et mere regelmæssigt partnerskab med de nationale informationskontorer, der beskæftiger sig med opinionsmålinger.

Kommissionen agter at påtage sig ansvaret for overordnet at lede og styre gennemførelsen af en decentralisering af informations- og kommunikationspolitikken. Kommissionen agter ligeledes at forsøge at udarbejde en flerårig programmering af informations- og kommunikationsaktiviteterne for at sikre kontinuitet i de store informationskampagner, der forudses gennemført i partnerskab med institutionerne og medlemsstaterne.

Kommissionens Generaldirektorat for Presse og Kommunikation (DG PRESS) vil skulle stå for koordineringen internt i Kommissionen og ift. de andre institutioner samt medlemsstater under Kommissionsformandens eller den ansvarlige kommissærs politiske ansvar sammen med den kommissær, der har hovedansvaret for det pågældende informationstema. Kommissionens repræsentationskontorer forventes ligeledes inddraget, ligesom alle de instrumenter og værktøjer, der skal optimeres til fordel for den nye strategi.

Strategiens gennemførelse:

Kommissionens forslag til en ny informations- og kommunikationspolitik vil ifølge meddelelsen være underlagt EU's nuværende midler. Kommissionen anfører, at partnerskabet med medlemsstaterne vil være afgørende for den nye strategis succes. Dette partnerskab forudses på tre niveauer:

1. det interinstitutionelle niveau
2. i de forskellige aspekter af decentraliseringen
3. i partnerskabet med det civile samfund

På det interinstitutionelle niveau agter Kommissionen at påtage sig det overordnede ansvar for udarbejdelse af en kommunikationsstrategi med specifikke budskaber for hvert tema i samarbejde med de øvrige EU-institutioner. Kommissionen foreslår, at de enkelte budskaber udvikles gennem inddragelse af såkaldte fokusgrupper i medlemsstaterne, før budskaberne forelægges for de øvrige institutioner. På dette grundlag forudser Kommissionen i meddelelsen, at de enkelte medlemsstater som led i en decentralisering af aktiviteterne vil kunne deltage i det omfang, som de finder ønskværdigt. Kommissionen vil sammen med Europa-Parlamentet undersøge muligheden for at nå frem til et aftalememorandum for interesserede medlemsstater, hvorved budskaber og informationstemaer vil kunne blive tilpasset til nationale forhold. Ift. partnerskabet med det civile samfund mener Kommissionen, at der skal gennemføres en analyse og vurdering af de i medlemsstaterne ca. 700 allerede eksisterende EU-informations- og dokumentationsrelæer og –netværk samt netværket af omkring 550 talere i Team Europe. Dette skal ske med

henblik på fastlæggelse af nye aktivitetsrammer (mission, funktion, kommende udvikling).

Kommissionen håber i meddelelsen på en iværksættelse af handlingsplanen for informations- og kommunikationsstrategien senest i begyndelsen af 2003, idet der dog gøres opmærksom på, at alle aspekter af strategien først kan udvikles på længere sigt. Kommissionens handlingsplan foreslår følgende trin: september 2002 enighed om prioriterede informations-temaer for 2003 og 2004; oktober 2002 budgetgodkendelse af afsatte midler til prioriterede temaer samt analyse af offentlig opinion i medlemsstater samt udarbejdelse af kommunikationsplaner for temaer; november 2002: udarbejdelse af aftalememorandum, der skitserer aftale mellem EU og interesserede medlemsstater samt politisk godkendelse af ledetråd og værdier; december 2002: forslag til aftale med interesserede medlemsstater; januar 2003: evaluering af tiltag i 2002; marts 2003: godkendelse af evaluering af tiltag i 2002 i IGI og fastsættelse af prioriteter for 2004 og 2005; juli 2003: EP's årlige forhandling om EU's informations- og kommunikationspolitik med deltagelse af Rådet; 2005: tilbunds-gående evaluering af resultater og erfaringer efter regeringskonferencens afslutning.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om nærværende meddelelse. Europa-Parlamentet har dog på baggrund af en rapport udarbejdet af Ole Andreasen ved beslutning af 13. marts 2002 udtalt sig generelt om Informations- og Kommunikationspolitikken i EU. Hovedelementerne i denne beslutning er følgende:

Europa-Parlamentet:

- efterlyser en mere proaktiv informations- og kommunikationspolitik.
- påpeger at fjernsyn er borgernes foretrukne medium.
- påpeger at uforholdsmæssigt stort beløb af Kommissionens informationsbudget går til trykte publikationer.
- fremhæver informationskampagnen om indførelsen euroen som et godt eksempel på samarbejde mellem medlemsstater og institutioner.
- ønsker en styrkelse af samarbejdet i IGI yderligere.
- Udtrykker bekymring over planlagte nedgang i samlede flerårige skøn over udgifter til information og kommunikation.
- Information skal i højere grad målrettes vigtigste målgrupper.
- Strategier bør fokusere på to planer:
 1. højt prioriterede emner som indvirker på borgernes hverdag (eks. fødevarer sikkerhed, euroen, beskæftigelse, sikkerhed, miljø, trafik etc.)

2. aktuelle emner vedr. EU's store udfordringer (eks. Europas fremtid, udvidelsen, den næste traktat, globalisering, retlige og indre anliggender etc.)
- mener at Rådets og medlemsstaternes deltagelse i en fælles informations- og kommunikationspolitik er af afgørende betydning.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Meddelelsen forventes ikke at få betydning for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Meddelelsen vedrører en informationsindsats på fællesskabsplan og vil i sig selv ikke have betydning for dansk ret.

6. Høring

Kommissionens meddelelse om en informations- og kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union er sendt i høring den 11. september 2002 til medlemmerne af EU-specialudvalget vedr. institutionelle spørgsmål, alle øvrige ministerier, Miljøstyrelsen, Statens Information og Nævnet vedr. EU-Oplysning samt følgende organisationer: Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Metalarbejderforbund, Det Danske Handelskammer, Forbrugerrådet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Håndværksrådet, Landsorganisationen i Danmark og Ledernes Hovedorganisation. Der er ikke modtaget høringssvar.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelse vurderes ikke at have nogen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

EU-sekretariatet